

Noldin H., S. I., De iure Matrimoniali iuxta Cod. iur. can. Scholaram usui adaptavit. Lincii 1919. Form. 21×13. P. 208.

U Kodeksu kan. prava ženidbene su ustanove donešene gotovo u najnužnijim potezima. Zbog toga se je početnicima teško u njima snaći bez učitelja, koji će im stvar razjasniti ili bez zgodnog priručnika, u komu je sva nauka opširnije izložena.

Jedan od takovih priručnika jest i ovaj poznatoga O. Noldina. Udešen je prema metodi, po kojoj je on izradio svoju Summa theologiae moralis. Pače u biti svojoj ovaj priručnik i nije drugo do izvadak iz sume I. VIII. De matrimonio.

Vrijednost ovoga priručnika posebno isticati, mislim, da je suvišno. Za nju jamči samo ime toliko slavljena pisca, koji se odlikuje praktičnošću ideja, jasnoćom prikazivanja i stalnošću mišljenja. O. Noldin ima toliko u vidu praksu, da nastoji gotovo uvijek izbjegavati čisto spekulativna ili prijeporna pitanja.

Manje nam se sviđa kod O. Noldina, što izbjegava mišljenja škola. Đaku je za svestraniju naobrazbu potrebno, da i to znade. Jednako možemo reći i o metodi, da pri navadanju pisaca, koji zastupaju stanovito mišljenje, ne označuje mjesta, na kome ga zastupaju.

Onaj, koji se želi opširnije upoznati s crkvenim ženidbenim pravom i hoće da se snađe u ženidbenim praktičnim pitanjima, treba da ima ovaj lijepi priručnik.

Dr. Fra A. Crnica.

Dr. Theol. und Phil. F. S. Gutjahr, Einleitung zu den heiligen Schriften des Neuen Testaments. Aufl. 4 u. 5. Graz u. Wien 1919. Verlag »Styria«. 8a, XI + 479 str.

Jedan između boljih, ljepših i krasnijih udžbenika povijesno-kritičnog uvoda u sv. Pismo novoga Zavjeta, što su u njemačkoj i drugim književnostima zadnjih godina izašli, jest bez sumnje ove knjiga Gutjahrova. Jasnoća proti tamnosti, jedrina proti razvlačenosti, lakoća stila proti tromosti, istinitost i logičnost proti neistinosti i nepovezanosti uopće rese knjigu. Ljepota, točnost, skladnost, glatkoća i čistoća svagdje izbijaju iz knjige na površinu.

Stručnjak novoga Zavjeta najprije ističe veliki preokret, koga je učinio Lav XIII. svojom okružnicom »Providentissimus Deus« 18. nov. 1893. (str. 1.—21.) u proučavanju sv. Pisma. Zatim tumači pojam, metodu, zadaću, dijelove, izvore, povijest, broj, poredak (str. 22.—43.) sv. knjiga novoga Zavjeta.

Uvod u sv. knjige novoga Zavjeta dijeli kao i drugi pisci u dva dijela: opći i posebni. Opći se uvod bavi sa poviješću kanona sv. knjiga novoga Zavjeta, kratkim dodatkom o podmetnutim knjigama novoga Zavjeta; zatim sa poviješću teksta novozavjetnih knjiga, izdanja i prijevoda (str. 44.—131.). Svi ovi pojedini dijelovi dosta su dobro obradeni. Osobitih vidika nema. Povijest teksta najbolje i najsavršenije je od njih napisana, jer se odlikuje umjerenošću, objektivnošću i poučnošću.

Posebni dio uvoda radi o postanku, sadržaju i svrsi novozavjetnih knjiga (132.—464.). U sinoptičkom pitanju brani i dokazuje predajnu teoriju, koju vrlo jezgrovito i temeljito riješava (str. 207.—211.). U poslanici sv. Pavla Galatima brani južnu, galatsku teoriju, kao najmjerodavniju (str. 295.), te sa-

svim razložno tvrdi, da je ova poslanica napisana u Antiohiji 49. god. poslije Hrista (str. 299.).

O poslanici Hebrejcima kaže, da je posredno (mittelbar) Pavlova. Sa strane kat. učenjaka najviše ih ima, koji tvrde, da je ovu poslanicu napisao sv. Klement Rimski po naputku sv. Pavla. Ovom se mišljenju i on priklanja (str. 377.), budući da velika srodnost postoji između ove poslanice i one Korinćanima, koju je kašnje sv. Klement Rimski njima pisao (str. 378.).

U tumačenju otkrivenja sv. Ivana slijedi treće, predajno tumačenje, da se ono prtežno odnosi na konac svijeta (str. 460.).

Bogati pridodatak sadrži sve crkvene, glavne odluke što se tiče novozavjetnih knjiga (str. 465.—479.).

U knjizi ne zapažam nikakvoga nedostatka, nego samo što pri preporuci novih tumačenja pojedinih, novozavjetnih knjiga ističe gotovo isključivo novije, njemačke tumačitelje.

Dr. fr. **Juraj Božtković.**

Laurent C., *Directoire pratique pour le Clergé.* 4. éd. Paris 1923. Form. 19×12. P. 286.

Ova je knjiga, nakon publikacije Kodeksa, izlazila u Semaine religieuse, službenom listu biskupije verdunske. Poslije ju je veleuč. kan. K. Laurent, upravitelj bogoslovnog sjemeništa u Verdunu, preinačio za opću porabu, i sad izlazi u četvrtom izdanju.

Directoire se bavi u glavnom s trećom knjigom Kodeksa: O stvarima; jer ona najviše radi o praktičnim stvarima, koje mogu interesirati kler uopće, napose dušobrižnički. Navode se i stvari, koje se nalaze u drugoj knjizi, kao pobožna društva uopće i posebno, i dužnosti klerika. Tu i tamo spomenute su i neke odredbe iz četvrte, navlastito pete knjige Kodeksa. O prestupcima i kaznama, u koliko su u vezi s kršenjem crkvene discipline.

Ova knjiga nije doduše znanstveni komentar treće knjige Kodeksa. Ali onaj, koji je pročitao, potpuno se uživi u praktično shvaćanje Kodeksa. Kad čitaš Kodeks, vidiš uređaba, koje na prvi mah nisu tako jasne. Directoire G. Laurenta, razdijeljen na upite i odgovore, samim upitom prikazuje ti ih u takovom svijetlu, da se s jedne strane diviš ljepoti kanona, a s druge samomu piscu, koji je tako duboko prodro u razumijevanje Kodeksa. Osim toga Directoire te zaljubljuje u Kodeks. Kodeks je ponešto mučno čitati radi njegove velike zbijenosti. Ali, kad čitaš ovu knjigu, sve te hvata želja, da vidiš kako Kodeks određuje, pa kad si stvar shvatio, uživaš, kako je mudro uređena.

Radi ovah i drugih prednosti, kojima se odlikuje Directoire G. K. Laurenta, mi ga svojim čitateljima najtoplije preporučujemo.

Dr. Fra **A. Crnica.**

